

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΣΑΜΟΥ

Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ ΜΕ ΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

Ο λαός της Σάμου, πιστός στις παραδόσεις του, δεν συμβιβάστηκε ποτέ με τα προνόμια που του παρείχε ο Σουλτάνος στα 78 χρόνια της Ηγεμονίας της νήσου. Το βλέμμα του ήταν πάντα στραμμένο προς τη Μητέρα Ελλάδα και δεν έβλεπε την ώρα που θα πραγματοποιούνταν το όνειρό του, η Ένωση με τον κορμό του Έθνους. Τα 13 χρόνια που αγωνίστηκε, από τον Απρίλιο του 1821 που κήρυξε την Επανάσταση στο Βαθύ με τον Κωνσταντίνο Λαχανά και την επισημοποίηση στις 8 του Μάη με επικεφαλής τον Λυκούργο Λογοθέτη και τους άλλους οπλαρχηγούς στο Καρλόβασι, δεν επέτρεψε στους Τούρκους να πατήσουν το πόδι τους στο νησί μας, με μοναδική εξαίρεση τον Κάβο Φονιά, που τους στοίχισε βέβαια ακριβιά.

Ταμπουρωμένος στα ακρογιάλια του νησιού, ο Σαμιώτικος λαός ήταν αποφασισμένος να μην επιτρέψει στον τύραννο να πατήσει τον τόπο μας. Με την ηρωική του αντίσταση και με την βοήθεια του Ελληνικού στόλου που στις κρίσιμες στιγμές έδωσε το μαχητικό παρών, αποτράπηκε η καταστροφή του νησιού. Το 1834 οι τρεις μεγάλες δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία σε συμφωνία με τον Σουλτάνο αποφάσισαν για το μελλοντικό καθεστώς της Σάμου. Η Σάμος με την προστασία των μεγάλων δυνάμεων θα διοικείται από Ηγεμόνα, διορισμένο από το Σουλτάνο, με περιορισμένα προνόμια και καθεστώς υποτελείας για το λαό.

Με αγανάκτηση οι άξιοι ηγέτες του νησιού μας άκουσαν την απόφαση και δεν συμβιβάστηκαν. Όλοι οι ηγέτες, 60 τον αριθμό, μαζί τους κι ο Μητροπολίτης Κύριλλος, πήραν το δρόμο της προσφυγιάς. Οι περισσότεροι εγκαταστάθηκαν στην Εύβοια, κυρίως στη Χαλκίδα και τους ακολούθησαν περισσότεροι από 4000. Από το 1834 έως το 1912, πέρασαν 18 ηγεμόνες. Ο λαός πάλευε όλα αυτά τα χρόνια για τα δικαιώματά του με στραμμένο πάντα το βλέμμα του προς τα δυτικά, στα ελεύθερα ακρογιάλια της Μητέρας Ελλάδας. Πολλούς από τους ηγεμόνες, με τον αγώνα του, κατόρθωνε να τους στέλνει πίσω στη Τουρκία, γιατί δεν ανέχονταν τον υπέρμετρο αυταρχισμό τους, τον οποίο είχαν διδαχθεί στις οθωμανικές σχολές κι έρχονταν να τον εφαρμόσουν σε ένα φιλελεύθερο λαό που είχε δώσει τα πάντα για τη λευτεριά του και δεν δικαιώθηκε. Στις παραμονές του Βαλκανικού πολέμου του 1912, ηγεμόνας στη Σάμο ήταν ο Ανδρέας Κοπάσης, Τουρκόφιλος, αυταρχικός, είχε καταπατήσει όλα σχεδόν τα προνόμια του Σαμιώτικου λαού, φέρνοντας αρκετό τούρκικο στρατό στο νησί για την εμπέδωση δήθεν της τάξης. Για τις προδοτικές του ενέργειες, δολοφονήθηκε στις 9 του Μάρτη 1912 από τον Σταύρο Δημητρίου Μπαρέτη που καταγόταν από το χωριό Μπαλάφτσα της Μακεδονίας, στη παραλία του Βαθιού. Στη Σάμο διορίστηκε ο Βεγλερής. Εν τω μεταξύ, ο τουρκικός στρατός παραβιάζοντας το καθεστώς της Ηγεμονίας, παραμένει στη Σάμο, καταλύοντας κάθε έννοια δημοκρατίας και νομιμότητας. Στις 7 του Σεπτεμβρίου μια ομάδα ενόπλων Σαμιωτών, με αρχηγό το Θεμιστοκλή Σοφούλη αποβιβάζονται στο Μαραθόκαμπο. Η είδηση μεταδίδεται σαν αστραπή και την ίδια μέρα στο Καρλόβασι συγκεντρώθηκαν πολλές εκατοντάδες ενόπλων πατριωτών μας και ο λαός των Καρλοβασίων σε πάνδημο συλλαλητήριο, μετά από ομιλία του Θεμιστοκλή Σοφούλη και του Εμμανουήλ Βλιάμου, δια βοής ενέκριναν ψήφισμα. Ακολούθησε προκήρυξη του Θ. Σοφούλη προς το λαό της Σάμου με πατριωτικό περιεχόμενο και εκατοντάδες ένοπλοι πήγαν στους Μυτιληνιούς να καταταγούν, όπου ο Σοφούλης είχε το αρχηγείο του. Τα γεγονότα εξελίσσονται ραγδαία και αρχίζουν οι συγκρούσεις των ανταρτών στη περιοχή Παλαιοκάστρου και στη θέση Μπαϊρακτάρη, που είχε οχυρωθεί και ενισχυθεί από τους Τούρκους με πυροβολικό. Το αρχηγείο του Σοφούλη μεταφέρεται στη Βρύση

του Ζερβού, για να έχει άμεση επαφή με το χώρο επιχειρήσεων.

Η μάχη Μπαϊρακτάρη κράτησε πεισματικά όλη μέρα με νεκρούς και τραυματίες. Με την επέμβαση του προξένου της Αγγλίας Λουί Μάρκ , ορίστηκε πενθήμερος ανακωχή από 13 έως 18 Σεπτέμβρη. Τα χωριά της ανατολικής Σάμου σχεδόν αδειάζουν και οι κάτοικοι καταφεύγουν στο Βαθύ για προστασία καθώς και στα χωριά της δυτικής Σάμου. Οι Τούρκοι στην περιοχή Παλαιοκάστρου καίνε τις οικίες, τις σοδιές, τα καπνά και όλα τα υπάρχοντα. Το ίδιο συμβαίνει και στο Μεσόκαμπο όπου είχαν αποβιβασθεί. Στο πάνω Βαθύ ειδοποιήθηκαν οι κάτοικοι να εγκαταλείψουν και να κατέβουν στο Κάτω Βαθύ για περισσότερη ασφάλεια.

Με την πενθήμερη ανακωχή έγιναν διαπραγματεύσεις και συμφωνήθηκε να εγγυηθούν οι αρχές του νησιού με τις προστάτιδες δυνάμεις την ασφαλή μεταφορά του τουρκικού στρατού στην απέναντι ακτή. Οι Τούρκοι στρατιώτες με την επέμβαση του Σοφούλη μεταφέρθηκαν με σαμιώτικα καΐκια με την σημαία της ηγεμονίας. Το βράδυ της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 1912, ο Σοφούλης με προκήρυξη επισημαίνει, ότι μόνη κυρίαρχος και έγκυρος εν τω τόπω εξουσία είναι η επανάσταση. Στις 5 Οκτωβρίου τα Βαλκανικά κράτη Ελλάδα, Βουλγαρία και Σερβία, κηρύττουν το πόλεμο εναντίον της Τουρκίας. Ακράτητος ενθουσιασμός επικρατεί στο νησί μας και στις αρχές του Νοέμβρη 500 εθελοντές Σαμιώτες, μαζί τους και ο Σοφούλης, μεταφέρονται στην Αθήνα, διαθέτοντας συγχρόνως και ένα σημαντικό χρηματικό ποσό από εράνους πατριωτών μας, για την ενίσχυση του Ελληνικού στρατού. Ο Σοφούλης συνεννοήθηκε με το Βενιζέλο για την Ένωση της Σάμου και επιστρέφοντας στις 10 του Νοέμβρη στο νησί, κηρύττει την Ένωση της Σάμου με την Ελλάδα. **Στις 11 του Νοέμβρη ημέρα Κυριακή, προσέρχονται στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα στις 2 μ.μ ο Θεμιστοκλής Σοφούλης συνοδευόμενος από τις αρχές του νησιού εκτός από τον Ηγεμόνα, που είχε ειδοποιηθεί να εγκαταλείψει το ηγεμονικό μέγαρο. Εν τω μεταξύ ο κόσμος είχε κατακλύσει την εκκλησία και τους γύρω χώρους, οι καμπάνες χτυπούσαν χαρμόσυνα και η γαλανόλευκη κυμάτιζε σε όλο το βαθύ.**

Ο Σοφούλης , μη μπορώντας να κρατήσει τα δάκρυά του, διακήρυξε την πανηγυρική ένωση της Σάμου με την Μητέρα Ελλάδα. Οι αγώνες και οι θυσίες του Σαμιώτικου λαού δικαιώνονται. Το καθεστώς της υποτέλειας γκρεμίζονται συθέμελα και τη θέση του έπαιρνε η ελευθερία και η δημοκρατία, ιδανικά για τα οποία αγωνίστηκε ο Σαμιώτικος λαός. Αλλά παρ' όλη την ανείπωτη χαρά που δοκίμασε ο Σαμιώτικος λαός , η επίσημη αναγνώριση δεν είχε ακόμη γίνει από την ελληνική κυβέρνηση και οι υποτιθέμενοι προστάτες μας, λόγω αντικρουόμενων συμφερόντων, δεν αποδέχτηκαν το επαναστατικό καθεστώς και την ένωση. Χρειάστηκαν να γίνουν πάνδημα συλλαλητήρια στην κυρίως Ελλάδα.

Είμαστε υποχρεωμένοι όλοι οι συνειδητοποιημένοι νεοέλληνες να διδαχθούμε από την Ιστορία και να δώσουμε να καταλάβουν τα χρυσοκολώπαιδα της ασύδοτης παγκοσμιοποιημένης αγοράς, η ξεκαπίστρωτη μαφία των μεγαλοτραπεζιτών και των σφουγγοκωλαρίων τους πολιτικάτζήδων και οι τρόφιμοι του Ελληνικού Κοινοβουλίου με τις απαξιωτικές δηλώσεις εναντίων των απλών πολιτών ότι : **«Τους Έλληνες ενωμένους είναι δύσκολο να τους νικήσουν ακόμα κι αν όλοι οι άλλοι μαζευτούν μαζί: Κατά μεν το ισχυρόν Έλληνας ομοφρονέοντας...χαλεπούς είναι περιγίγνεσθαι και άπασι ανθρόποισι».**(Ηρόδοτος)

Εμμανουήλ Ν. Πέτρου
Εφ. Υπολοχαγός (ΠΖ)
Μέλος του Δ.Σ. ΣΕΑΝ ΣΑΜΟΥ

